

30 Ιουλίου, 1996

[ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, ΧΑΤΖΗΤΣΑΓΓΑΡΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ/στές]

HANI MOUSA EL-SAYEGH,

Εφεσείων,

v.

CREDIT SUISSE,

Εφεσίβλητης.

(Πολιτική Έφεση Αρ. 8827)

Πολιτική Δικονομία — Ρήτρα ξένης δικαιοδοσίας — Αίτηση για επίδοση ειδοποίησης κλητηρίου εκτός δικαιοδοσίας — Εκδοθέν διάταγμα, ακυρώθηκε για μη πλήρη αποκάλυψη του όρου ρήτρας ξένης δικαιοδοσίας σε συμφωνία μεταξύ των διαδίκων.

5

Πολιτική Δικονομία — Επίδοση εκτός δικαιοδοσίας — Επίδοση ειδοποίησης κλητηρίου εκτός δικαιοδοσίας — Ακυρώθηκε για μη πλήρη αποκάλυψη ρήτρας ξένης δικαιοδοσίας σε σύμβαση μεταξύ των διαδίκων, κατά την εκδίκαση μονομερούς αίτησης για έκδοση του διατάγματος που παρείχε την άδεια.

10

Πολιτική Δικονομία — Ασφάλεια εξόδων — Εξασφάλιση εξόδων από εναγόμενο στον οποίο ειδοποίηση του κλητηρίου επιδόθηκε στο εξωτερικό — Δε συνιστά δικονομικό διάβημα που εξυπνοεί παραίτησή του από αίτηση για ακύρωση του κλητηρίου και της επίδοσής του.

15

Με αγωγή του εναντίον μιας Ελβετικής τράπεζας, της υπεράκτιας εταιρείας στην οποία ήταν διευθυντής και εναντίον της συζύγου του, ο εφεσείων - ενάγων διεκδίκησε αποζημιώσεις για μη εξουσιοδοτημένη και παράνομη χρήση χρημάτων του, που είχε κατατεθειμένα στην εφεσίβλητη - εναγόμενη 1 τράπεζα. Ήταν η θέση του ότι η τράπεζα χρησιμοποίησε χρήματα από προσωπικό λογαριασμό του για να εξοφλήσει χρέος της υπεράκτιας εταιρείας προς αυτήν, με τη συνεργασία της συζύγου του.

20

25

Με άδεια του Δικαστηρίου, ειδοποίηση του κλητηρίου επιδόθηκε

5 στους εφεσίβλητους - εναγομένους 1 οι οποίοι καταχώρισαν εμφάνιση υπό διαμαρτυρία και στη συνέχεια αίτηση για παραμερισμό του κλητηρίου και της επίδοσης. Ισχυρίστηκαν ότι ο εφεσείων - ενάγων δεν είχε προβεί σε πλήρη και ειλικρινή αποκάλυψη όλων των ουσιωδών γεγονότων που θα μπορούσαν να είχαν επίδραση στη διαμόρφωση της διακριτικής ευχέρειας του Δικαστηρίου. Εκκρεμούσης της αίτησης οι εφεσίβλητοι - εναγόμενοι 1 αποτάθηκαν στο Δικαστήριο για ασφάλεια εξόδων. Ο εφεσείων - ενάγων πρόταξε ότι το διάβημα αυτό απόκλειε την προώθηση της αίτησης των εφεσίβλητων - εναγομένων 1 για παραμερισμό του κλητηρίου και της επίδοσής του.

10 Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αποφάσισε ότι η εξασφάλιση εξόδων δεν αποτελούσε τροχοπέδη στην αίτηση, επίσης ότι δεν υπήρξε η δέουσα αποκάλυψη στοιχείων.

15 Ο εφεσείων - ενάγων, εφεσίβαλε την απόφαση. Κατά τη συζήτησή της εισηγήθηκε ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν είχε δικαιοδοσία, επειδή η αίτηση για παραμερισμό καταχωρίθηκε στο πλαίσιο της αγωγής και όχι της γενικής αίτησης στην οποία δόθηκε το διάταγμα επίδοσης εκτός δικαιοδοσίας.

20

Αποφασίστηκε ότι:

25 (1) Με την αίτηση για ακύρωση ή παραμερισμό του κλητηρίου και της επίδοσής του, είναι κατ' ουσίαν η τύχη της αγωγής που κρίνεται και η σχετική αίτηση πρέπει να εντάσσεται στο πλαίσιο της.

30 (2) Το διάβημα στο οποίο προέβη η εφεσίβλητη - εναγόμενη 1 τράπεζα για ασφάλεια εξόδων σε σχέση με την αίτηση διά κλήσεως για παραμερισμό του κλητηρίου και της επίδοσής του, δεν αποτελούσε εμπόδιο στην προώθησή της.

35 (3) Ο εφεσείων - ενάγων παρασιώπησε εντελώς τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες προέκυψε η διαφορά σχετικά με το δάνειο ούτε παρουσίασε στο Δικαστήριο το αντίγραφο της επιστολής με το οποίο ζητήθηκε το δάνειο για να αποκαλυφθεί προς ποίον έγινε, επιπλέον στην ένορκη δήλωσή του για εξασφάλιση του διατάγματος επίδοσης στο εξωτερικό ανέφερε ότι η τράπεζα διεξήγαγε εργασίες στην Κύπρο ενώ τούτο δεν ήταν αληθές και επιπλέον παραπλάνησε το Δικαστήριο ως προς την ύπαρξη ξένης δικαιοδοσίας.

40

(4) Δεν υπήρξε από τον εφεσείοντα - ενάγοντα πλήρης και ειλι-

κρινής αποκάλυψη στοιχείων όταν αποτάθηκε για άδεια σφράγισης και επίδοσης του κλητηρίου εκτός δικαιοδοσίας και συνεπώς ο παραμερισμός τους από το πρωτόδικο Δικαστήριο ήταν δικαιολογημένος.

5

Η έφεση απορρίφθηκε με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Central Co. Operative Bank Ltd v. CY.E.M.S. Co. Ltd (1984) 1 C.L.R. 435,

10

S.P.P. Projects Ltd v. Integral Equipment Sarl (1993) 1 A.A.Δ. 762,

Stella v. Sayias (1983) 1(A) C.L.R. 186,

15

Rein v. Stein [1892] Law Times, Vol. LXVI N.S. 469,

Demstar Ltd v. Zim Israel Navigation Co. Ltd και Άλλου (1996) 1 A.A.Δ. 597.

20

Έφεση.

Έφεση από τον ενάγοντα κατά της απόφασης του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λεμεσού (Ηλιάδης, Π.Ε.Δ. και Παμπταλής, Ε.Δ.) που δόθηκε στις 10 Νοεμβρίου 1992 (Αρ. Αγωγής 4282/90) με την οποία κρίθηκε ότι είχε εφαρμογή και υπερίσχυε η ρήτρα ξένης δικαιοδοσίας και ως εκ τούτου εκδόθηκε διάταγμα για παραμερισμό της επίδοσης της ειδοποίησης του κλητηρίου εντάλματος.

30

Στ. Παύλου με Χρ. Νικολάου, για τον Εφεσειόντα.

Π. Πολυβίου με Θ.Α. Ευαγγέλου, για την Εφεσίβλητη.

Cur. adv. vult. 35

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ, Δ.: Την απόφαση του Δικαστηρίου θα δώσει ο Νικολάου, Δ.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ, Δ.: Ο εφεσείων είναι Ιορδανός που διέμενε στη Λεμεσό. Την 1 Σεπτεμβρίου 1990 κίνησε αγωγή στην οποία συνένωσε ως εναγόμενες μια Ελβετική τράπεζα, Κυπριακή υπεράκτια εταιρεία της οποίας ήταν διευθύνων σύμβουλος και την εν διαστάσει σύζυγό του, αλλοδαπή που επίσης διέμενε στη Λεμεσό.

Προηγήθηκε, κατά την ίδια ημερομηνία, η καταχώρηση μονομερούς αίτησης και η εν συνεχεία παραχώρηση από το δικαστήριο άδειας για τη σφράγιση του κλητηρίου εντάλματος και την υποκατάστατη επίδοση ειδοποίησης στην τράπεζα εκτός δικαιοδοσίας.

5 Η αίτηση υποστηριζόταν από ένορκο δήλωση του εφεσείοντα ημερομηνίας 31 Αυγούστου 1990. Μετά την επίδοση της αγωγής και κατόπιν σχετικής άδειας, η τράπεζα καταχώρησε εμφάνιση υπό όρους και ακολούθως, με αίτηση διά κλήσεως ημερομηνίας 17 Δεκεμβρίου 1990, η οποία υποβλήθηκε εντός του πλαισίου της αγωγής, ζήτησε όπως εκδοθεί:

10 “(α) Διάταγμα απορρίπτων και/ή παραμερίζων και/ή ακυρώνων την αγωγήν και/ή το κλητήριο εντάλμα και/ή το διάταγμα επίδοσης και/ή την επίδοση της πιο πάνω αγωγής και/ή την μέχρι σήμερα διαδικασία στην παρούσα αγωγή,

και/ή

20 (β) Διάταγμα με το οποίο να αναστέλλεται κάθε διαδικασία και/ή περαιτέρω διαδικασία στην παρούσα αγωγή.”

25 Ως βάση για το πρώτο, προβλήθηκε ότι ο εφεσείων δεν είχε προβεί σε πλήρη και ειλικρινή αποκάλυψη στοιχείων. Και για το δεύτερο έγινε επίκληση σε ρήτρα ξένης δικαιοδοσίας. Ο εφεσείων ενέστη. Υπέβαλε ότι υπήρξε δέουσα αποκάλυψη και ότι, επί πλέον, η ρήτρα στην οποία στηριζόταν η άλλη πλευρά όχι μόνο δεν κάλυπτε την περίπτωση αλλά και δεν θα έπρεπε εν πάση περιπτώσει να εφαρμοστεί διότι, κατά τον ίδιο, η Κύπρος αποτελούσε τον φορέα δικαιοδοτικής ευκολίας που έπρεπε να υπερισχύσει.

30 Εκκρεμούσας της ακρόασης της αίτησης διά κλήσεως, η τράπεζα αποτάθηκε την 25 Ιανουαρίου 1991 στο δικαστήριο για ασφάλεια εξόδων αποκλειστικά για τις ανάγκες της αίτησης. Και εκδόθηκε προς όφελός της σχετικό διάταγμα. Ο εφεσείων προέταξε αυτή την εξέλιξη ως νέο διάβημα στην αγωγή το οποίο απέκλειε την προώθηση από την τράπεζα των ζητημάτων που εγείρονταν με την αίτηση.

40 Με απόφαση, ημερομηνίας 10 Νοεμβρίου 1992, το πρωτόδικο δικαστήριο, αφού θεώρησε ότι η εξασφάλιση εξόδων δεν αποτελούσε τροχοπέδη στην αίτηση, εξέτασε και τα δύο τεθέντα ζητήματα. Έκρινε, αναφορικά με το πρώτο, ότι δεν υπήρξε δέουσα αποκάλυψη στοιχείων. Αυτό ήταν βέβαια αρκετό για διεκπεραίωση της αίτησης. Προχώρησε ωστόσο και στο ζήτημα της έγερσης της αγω-

γής στην Κύπρο σε συσχετισμό με τη ρήτρα για ξένη δικαιοδοσία, ωσάν να παρείχεται στον εφεσείοντα η δυνατότητα, παρά την καταγνωσθείσα μη αποκάλυψη, να ακουστεί και επί αυτού του δεύτερου ζητήματος. Έκρινε ότι εν προκειμένω είχε εφαρμογή και υπερίσχυε η ρήτρα ξένης δικαιοδοσίας. Έπειτα, στις καταληκτικές παραγράφους ανέφερε τα εξής:

“Με γνώμονα τις πιο πάνω καταλήξεις μας, η αίτηση των Εναγομένων 1 πρέπει να πετύχει και εκδίδεται διάταγμα παραμερισμού της επίδοσης του διατάγματος στους Εναγομένους 1 και διά του παρόντος ακυρώνεται, με έξοδα σε βάρος του Ενάγοντα.

Το δεύτερο σκέλος της αίτησης αφορά την αναστολή της περαιτέρω διαδικασίας. Με γνώμονα την εκπινοή του κλητηρίου εντάλματος, που καταχωρίστηκε τη 1.9.1990, κρίνουμε ότι δεν είναι αναγκαίο ν’ ασχοληθούμε με το θέμα αυτό γιατί είναι χωρίς αντικείμενο.”

Ας σημειωθεί σε σχέση με το λεκτικό της πρώτης παραγράφου ότι οι συνήγοροι εξέφρασαν την άποψη πως η αναφορά σε επίδοση του διατάγματος οφείλεται σε γραφικό λάθος και θα πρέπει να διαβάζεται ως αναφορά σε επίδοση της ειδοποίησης του κλητηρίου εντάλματος. Μας κάλεσαν δε έτσι να το αντικρύσουμε.

Η έφεση στρέφεται εναντίον της πρωτόδικης αντίκρισης των δύο κύριων ζητημάτων αλλά και της πρωτόδικης άποψης ότι η εξασφάλιση εξόδων δεν εμπόδιζε την εξέτασή τους. Κατά τη συζήτηση της έφεσης ο συνήγορος του εφεσείοντος έθεσε και δύο άλλα ζητήματα τα οποία, καθώς εισηγήθηκε, άπτονται της δικαιοδοσίας του δικαστηρίου που σήμαινε ότι καθίστατο δυνατή η εξέτασή τους παρόλον που δεν περιέχονται στην ειδοποίηση έφεσης. Βέβαια, ζητήματα δικαιοδοσίας εξετάζονται κατ’ έφεση, ακόμα και αυτεπάγγελα: βλ. *Central Cooperative Bank Ltd v. C.Y.E.M.S. Co. Ltd* (1984) 1 C.L.R. 435. Ας δούμε όμως τα προταθέντα ζητήματα. Το ένα είναι ότι το δικαστήριο δεν είχε δικαιοδοσία να επιληφθεί της αίτησης δεδομένου ότι υποβλήθηκε στο πλαίσιο της αγωγής ενώ η άδεια για σφράγιση και επίδοση είχε δοθεί σε προηγηθείσα γενική αίτηση. Κατά τον συνήγορο, τα επίδικα ζητήματα θα έπρεπε να είχαν ενταχθεί στο πλαίσιο της προηγηθείσας γενικής αίτησης εφόσον σε εκείνη ήταν που δόθηκε η άδεια για σφράγιση και για επίδοση και εκδόθηκαν κατ’ ακολουθίαν σχετικά διατάγματα. Το άλλο είναι ότι το εκδοθέν διάταγμα για επίδοση εκτός δικαιοδοσίας παρέμεινε εν τέλει άθικτο από τη

δικαστική κατάληξη στην εν λόγω αίτηση της τράπεζας εφόσον το δικαστήριο εξέδωσε διάταγμα παραμερισμού της επίδοσης χωρίς να ακυρώσει το αρχικό εξουσιοδοτικό διάταγμα.

- 5 Δεν μας φαίνεται να είναι ούτε το ένα, ούτε το άλλο ζήτημα δικαιοδοσίας. Το πρώτο αφορά σε δικονομική ορθότητα δίχως αντίκτυπο στη δικαιοδοσία. Η δικαιοδοσία του δικαστηρίου να προχωρήσει σε εξέταση της αίτησης παρέμενε ανεξάρτητα από την όποια επιλογή του δικονομικού πλαισίου. Δεν εξετάζεται λοιπόν
- 10 εφόσον δεν εγείρεται με την ειδοποίηση έφεσης. Προσθέτουμε ενόψει του πρακτικού ενδιαφέροντος που ενέχει το ζήτημα, αλλά χωρίς να αποφαινόμεσθε, τις εξής παρατηρήσεις: Η αποσύνδεση της αγωγής από την προηγηθείσα αίτηση μας φαίνεται να μοιάζει τεχνητή δεδομένης της συνάρτησης της αγωγής με ό,τι προηγήθηκε.
- 15 Θα λέγαμε ότι η σημασία της προηγηθείσας αίτησης συνάπτεται προς τη σημασία της ίδιας αγωγής και εκφράζεται μέσα από την ύπαρξη της αγωγής. Με την αίτηση για ακύρωση ή παραμερισμό είναι κατ' ουσίαν η τύχη της αγωγής που κρίνεται. Και νομίζουμε πως μέσα στο πλαίσιο της είναι που πρέπει να εντάσσεται μια
- 20 τέτοια αίτηση.

- Το δεύτερο ζήτημα αφορά μόνο στην πληρότητα της απόφασης από τυπικής άποψης. Το διάταγμα για παραμερισμό της επίδοσης εκδόθηκε κατόπιν της κατάληξης ότι “η αίτηση πρέπει να επιτύχει”. Υπενθυμίζουμε ότι με την αίτηση εξητείτο, ανάμεσα σε άλλα, και “διάταγμα παραμερίζον και/ή ακυρώνον το διάταγμα επίδοσης”. Προκύπτει λοιπόν ότι το δικαστήριο δεν ενήργησε κατ' αντίθεση προς ό,τι ίσχυε όταν εξέδωσε το διάταγμα για παραμερισμό της επίδοσης. Διακρίνεται ως εκ τούτου η παρούσα από την **S.P.P. Projects Ltd v. Integral Equipment Sarl** (1993) 1 Α.Α.Δ. 762, στην οποία παρέπεμψε ο συνήγορος του εφεσείοντος. Όσο και αν ήταν, για σκοπούς πληρότητας, επιθυμητή ή
- 25 διατύπωση και διατάγματος παραμερισμού του προηγούμενου διατάγματος, εν τούτοις, δεδομένης της γενικής απόφασης περί επιτυχίας της αίτησης που το περιλάμβανε και αυτό, θεωρούμε την παράλειψη ως τυπική χωρίς επίδραση στο αποτέλεσμα.
- 30
- 35

- Προχωρούμε σε εξέταση του προταχθέντος ζητήματος ασφάλειας εξόδων. Στην υπόθεση **Stella v. Sayias** (1983) 1(A) C.L.R. 186 τέτοιο διάβημα δεν θεωρήθηκε έκφραση πρόθεσης για εγκατάλειψη ένστασης σε σχέση με τη δικαιοδοσία. Επισημάνθηκε ότι, όπως κατέδειχνε η Αγγλική πρακτική, η συνύπαρξη των δύο δεν ήταν ούτε άγνωστη ούτε ασυμβίβαστη. Και έγινε αναφορά στο ορθολογικό έρεισμα όπως αυτό τέθηκε από τον δικαστή Cave, J., στη
- 40

Rein v. Stein [1892] Law Times, Vol. LXVI N.S. 469, στη σελ. 471:

“It seems to me that, in order to establish a waiver, you must show that the party alleged to have waived his objection has taken some step which is only necessary or only useful if the objection has been actually waived, or if the objection has never been entertained at all. If, for instance, after leave to issue a writ an ordinary appearance is entered, that is a matter which indicates that the defendant either never has entertained the notion, or, if he did entertain it, he abandoned it. Such a step would be unnecessary and useless if the intention of insisting on his objection still held good.”

Στη **Stella v. Sayias** (ανωτέρω) διακρίθηκαν δύο άλλες Αγγλικές υποθέσεις στις οποίες αίτηση για παραμερισμό σχετιζόταν με απλές παρατυπίες και όχι με ζήτημα δικαιοδοσίας. Δεν συμμεριζόμαστε την άποψη ότι η διακρίβωση της πρόθεσης εγκατάλειψης που αποτελεί σε τέτοιες περιπτώσεις το ζητούμενο, συναρτάται με τη φύση του προβλήματος προς το οποίο απευθύνεται η αίτηση για παραμερισμό. Στην προκείμενη περίπτωση το διάβημα για ασφάλεια εξόδων περιοριζόταν ρητώς σε ό,τι θα προέκυπτε από την αίτηση διά κλήσεως για ακύρωση, παραμερισμό ή αναστολή. Προϋπέθετε την προώθησή της και αποκτούσε νόημα μόνο εξ αιτίας της. Δεν επρόκειτο για διάβημα σε σχέση με διαδικασίες που θα ακολουθούσαν. Οπότε θα μπορούσε να εκληφθεί ότι οι αιτητές, με την προσοχή εστιασμένη στα περαιτέρω, εκδήλωναν πρόθεση να μην προσβάλουν οτιδήποτε προκαταρκτικά. Έτσι, το διάβημα στο οποίο προέβη η τράπεζα για ασφάλεια εξόδων σε σχέση με την αίτηση δια κλήσεως δεν αποτελούσε εμπόδιο στην προώθησή της.

Έπεται κατά σειρά το ζήτημα αποκάλυψης ή μη. Η συζήτησή του μπορεί να καταστεί ευχερέστερα κατανοητή αν πρώτα σκιαγραφήσουμε την εικόνα που προέκυψε ως αποτέλεσμα των στοιχείων τα οποία τέθηκαν ενώπιον του δικαστηρίου στην αίτηση για παραμερισμό. Ο εφεσείων και η σύζυγός του άνοιξαν, κατά το 1985, κοινό τρεχούμενο λογαριασμό με την εφεσίβλητη τράπεζα σε παράρτημα της στη Γενεύη, Ελβετίας. Η τράπεζα, σύμφωνα με την αναντίλεκτη μαρτυρία της, ιδρύθηκε στην Ελβετία το 1856, διατηρεί τα κεντρικά γραφεία της στη Ζυρίχη, παράρτημα στη Γενεύη και λειτουργεί σε πολλά μέρη του κόσμου αλλά όχι στην Κύπρο. Προς αναγνώριση τούτου και δεδομένου ότι ο εφεσείων στην ένορκη δήλωση που συνόδευε την αίτησή του για άδεια σφράγισης και επίδοσης του κλητηρίου εντάλματος είχε παρουσιάσει μια δια-

φορετική εικόνα, ο συνήγορος του προέβη, πριν από την ακρόαση της αίτησης διά κλήσεως, στην ακόλουθη δήλωση:

5 “Ο Ενάγων/Καθ’ ου η Αίτηση αναγνωρίζει ότι οι Εναγόμενοι 1 δεν έχουν και ουδέποτε είχαν οποιοδήποτε κατάσταση ή υποκατάστημα στην Κύπρο, ούτε και έχουν ή είχαν ποτέ οποιαδήποτε παρουσία είτε επί τοπικής ή υπεράκτιας βάσης στην Κύπρο, ούτε και διεξάγουν ή ποτέ διεξήγαν οποιαδήποτε τραπεζική εργασία στην Κύπρο. Όπως σε όλα τα μέρη του κόσμου, έτσι και στην Κύπρο οι Εναγόμενοι 1 συνεργάζονται 10 εκεί που πρέπει με τοπικές τράπεζες σαν ανταποκριτές (correspondent banks), χωρίς όμως να διεξάγουν οι ίδιοι καθ’ οιοδήποτε τρόπο άμεσα ή έμμεσα οποιοσδήποτε τραπεζικές εργασίες στην Κύπρο.”

15 Ειδικός όρος της σύμβασης λογαριασμού προέβλεπε ότι τον λογαριασμό τον δέσμευε με την υπογραφή του ο καθένας ξεχωριστά. Άλλος όρος - ο όρος 14 - προέβλεπε ότι σε περίπτωση διαφορών 20 το ισχύον δίκαιο θα ήταν το Ελβετικό και ότι αποκλειστική δικαιοδοσία θα είχαν τα Ελβετικά δικαστήρια, συγκεκριμένα τα δικαστήρια στη Γενεύη όπου βρισκόταν το παράρτημα του λογαριασμού, επιφυλασσομένου όμως δικαιώματος στην τράπεζα να προσφύγει, εάν το έκρινε σκόπιμο, και αλλού. Προς εξασφάλιση της τράπεζας, συνήφθη παράλληλα και σύμβαση ενεχύρου συναρτημένη 25 προς τους όρους της σύμβασης λογαριασμού. Κατ’ ακολουθίαν παραδόθηκε στην τράπεζα ως ενέχυρο ένα ποσό συναλλάγματος σε Αγγλικές λίρες. Τέλος, ως σημειωθεί ότι ως διεύθυνση αλληλογραφίας ο εφεσείων έδωσε εκείνη της αναφερθείσας εταιρείας μαζί με το όνομά της, ήτοι, “Mr. Hani M. El-Sayegh, Sendan Middle 30 East Ltd, P.O. Box 1875, Limassol, Cyprus”.

35 Συνεχίζουμε την αναφορά μας στις εξελίξεις. Στις 20 Ιουλίου 1989, απεστάλη στην τράπεζα η εξής επιστολή γραμμένη σε επιστολόχαρτο της εταιρείας και υπογεγραμμένη από τον εφεσείοντα. Παραθέτουμε το περιεχόμενό της γιατί αποτελεί τον κύριο άξονα των διαφορών μεταξύ του και της τράπεζας:

40 “Messrs Credit Suisse,
Place Bel-Air 2, 1211 Geneva 11,
Switzerland

Attention: Mr. Kaiser/Ms. Loutsia

HANI EL-SAYEGH A/C NO. 583146
Loan of D.M.3,000,000.-

Dear Sirs

5

This is to confirm our verbal request of today to extend to us a loan of D.M. 3,000,000.- (Say: Three Million Deutsche Marks only) for a period of twelve months at the agreed interest rate of 8 1/16.

10

Kindly transfer the said amount by telex, value 24 July 1989, to my personal account at Banque Nationale De Paris, Intercontinentale,

.....

15

Yours faithfully,

Hani El-Sayegh
Director General”

20

Η τράπεζα παραχώρησε το δάνειο σύμφωνα με τις δοθείσες οδηγίες, θεωρώντας το ως δάνειο προς τον εφεσείοντα με συνυπεύθυνη, βέβαια, τη σύζυγό του δυνάμει των όρων του εν λόγω λογαριασμού. Γενομένου όμως του δανείου, ο εφεσείων προέβαλε ότι επρόκειτο περί δανείου όχι προς τον ίδιο αλλά προς την εν λόγω εταιρεία εφόσον η επιστολή γράφτηκε σε επιστολόχαρτό της και εφόσον στο μέρος της υπογραφής περιγραφόταν ως διευθύνων σύμβουλος. Τα προέβαλλε αυτά παρά το ότι στην επιστολή προτάσσεται το δικό του όνομα και ο αριθμός του δικού του λογαριασμού με αναφορά προς το δάνειο αλλά και παρά το ότι, καθώς θα πρέπει να γνώριζε ο εφεσείων ως διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας, η τράπεζα δεν είχε οποιαδήποτε προηγούμενη σχέση με την εταιρεία ως υπόβαθρο για την παραχώρηση δανείου και μάλιστα τέτοιου ύψους. Στο μεταξύ είχε επέλθει ρήξη στις σχέσεις μεταξύ του εφεσείοντος και της συζύγου του. Τους χώριζαν οικονομικές διαφορές και βρισκόνταν σε διάσταση. Η σύζυγος διαφώνησε με τη δική του τοποθέτηση απέναντι στο δάνειο. Οπότε ο εφεσείων, για να προκαταλάβει τυχόν εξελίξεις, προέτρεψε την τράπεζα να μην αποδεχθεί οδηγίες προερχόμενες από τη σύζυγό του. Προέβαλε σχετικά ότι κατά το άνοιγμα του λογαριασμού, υπήρξε, κατόπιν εισήγησης υπαλλήλου της τράπεζας, συνεννόηση τόσο μεταξύ του ιδίου και της συζύγου του όσο και μεταξύ τους και του υπαλλήλου, ότι η συμμετοχή της συζύγου, ζώντος του ιδίου, δεν θα ήταν παρά μόνο εικονική, με στόχο “να

40

αντιμετωπιστεί ο κίνδυνος του φόρου κληρονομίας της Ελβετίας” σε περίπτωση θανάτου του. Αυτοί οι ισχυρισμοί δεν έγιναν δεκτοί από την τράπεζα. Η δε σύζυγός του, θεωρώντας ως δεδομένο ότι το δάνειο εβάρυνε τον κοινό λογαριασμό, έδωσε εν καιρώ 5 οδηγίες στην τράπεζα για εξόφληση του δανείου πριν από τη λήξη του, με μετατροπή σε Γερμανικά μάρκα του ενεχυριασθέντος συναλλάγματος. Η τράπεζα ενήργησε ανάλογα. Σύμφωνα με τον εφeseίοντα, οι εν λόγω οδηγίες της συζύγου του, τις οποίες ο ίδιος 10 χαρακτήρισε ως αντικανονικές και παράνομες, “τροχοδρομήθηκαν και/ή εκμαιεύτηκαν από τον κ. Κάζιερ που ενεργούσε ως διευθυντής και για λογαριασμό” της τράπεζας.

Καθώς λοιπόν προκύπτει, οι βασικές θέσεις του εφeseίοντος είναι πρώτο, ότι κακώς καταλογίστηκε το δάνειο στον αναφερθέντα λογαριασμό ως δάνειο που είχε γίνει στον ίδιο αντί στην 15 εν λόγω εταιρεία· δεύτερο, ότι εν πάση περιπτώσει κακώς τεματίστηκε πρόωρα το δάνειο· και, τρίτο, ότι κακώς εξοφλήθηκε με μετατροπή κατά τον τότε χρόνο του ενεχυριασθέντος συναλλάγματος. Σχετικά με αυτές τις θέσεις διατυπώνει στο γενικά οπισθογραφημένο κλητήριο ένταλμα διάφορες αιτίες αγωγής οι 20 οποίες καλύπτουν ευρύ φάσμα. Δεν παρίσταται ανάγκη να επεκταθούμε.

Μπορούμε τώρα, υπό το φώς της εικόνας που σχιαγραφήσαμε, να αναφερθούμε στο πως ο εφeseίων είχε παρουσιάσει τα 25 πράγματα στο δικαστήριο όταν αποτάθηκε μονομερώς για άδεια σφράγισης και επίδοσης εκτός δικαιοδοσίας. Ενδιαφέρουν εν προκειμένω τρεις πτυχές. Η πρώτη αφορά τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες προέκυψε η διαφορά σχετικά με το δάνειο. Η σημασία 30 της δεν μπορεί παρά να ήταν προφανής στον εφeseίοντα γιατί από αυτή απέρρεαν οι δικές του διεκδικήσεις αλλά και οι αντίστοιχες τοποθετήσεις των άλλων εμπλεκομένων. Ωστόσο την παρασιώπησε εντελώς. Αναφέρθηκε σε αυτή την πτυχή με γενικότητα εκθέτοντας μόνο το δικό του ισχυρισμό ότι το δάνειο είχε δοθεί στην 35 εταιρεία και τούτο ως αδιαμφισβήτητο σημείο αναφοράς για όλα τα άλλα. Και δεν εφοδίασε το δικαστήριο με αντίγραφο της επιστολής με την οποία είχε ζητηθεί το δάνειο, ένα κρίσιμης σημασίας έγγραφο θα λέγαμε. Ενώ αναφέρθηκε εκτενώς σε άλλες εξελίξεις. Η αναφορά του στο δάνειο περιορίστηκε στα εξής τα οποία παρα- 40 θέτουμε:

“Οι απαιτήσεις μου εναντίον των εναγομένων 1 και 2 μαζί και/ή χωριστά σχετίζονται με μη εξουσιοδοτημένη και παράνομη χρησιμοποίηση χρημάτων που κατατέθηκαν από μένα στους εναγό-

μενους 1 σε κοινό λογαριασμό στο όνομά μου και στο όνομα της γυναίκας μου, για εξόφληση δανείου 3,000,000 Γερμανικών Μάρκων που είχε δοθεί από τους εναγόμενους 1 στους εναγόμενους 2. Οι διαπραγματεύσεις γιαυτό το δάνειο είχαν γίνει μεταξύ του Διευθυντή των εναγομένων 1 κ. Κάιζερ και του Διευθυντή των εναγομένων 2 κ. Κύπρου Νεοφύτου πριν τις 20 Ιούλη, 1989 και ζητήθηκε επίσημα από τους εναγόμενους 2 με γράμμα με ημερομηνία 20 Ιούλη, 1989. Η συμφωνημένη διάρκεια του δανείου ήταν 12 μήνες που έληξαν στις 24/7/1990 και το συμφωνημένο επιτόκιο ήταν 8 1/16%.”

Το δικαστήριο στην απόφασή του στην αίτηση διά κλήσεως δεν εξειδίκευσε αυτή την πτυχή. Αναφέρθηκε ωστόσο γενικά σε “πρόθεση του ενάγοντα να παραλείψει την παρουσίαση όλων και με ελλοκρίνεια των γεγονότων”.

Η δεύτερη πτυχή αφορά την κατά τόπο έκταση των δραστηριοτήτων της τράπεζας. Ενώ στην πραγματικότητα η τράπεζα δεν είχε ποτέ οποιανδήποτε παρουσία στην Κύπρο, κανένα κατάστημα ή υποκατάστημα και δεν διεξήγαγε εδώ τραπεζικές εργασίες, ο εφεσείων αλλιώς είχε εκθέσει την κατάσταση. Είχε εμφανίσει τις δραστηριότητες της τράπεζας να “εκτείνονται σε πολλές χώρες του κόσμου περιλαμβανομένης της Ιορδανίας και της Κύπρου μέσω υποκαταστημάτων και/ή αντιπροσώπων ή ανταποκριτών”. Το δικαστήριο στην απόφασή του στην αίτηση διά κλήσεως σχολίασε αρνητικά αυτή τη διάσταση.

Όπως ιδιαίτερη όμως σημασία απέδωσε το δικαστήριο στην τρίτη πτυχή που αφορά τον τρόπο με τον οποίο ο εφεσείων είχε θέξει την ύπαρξη ρήτηρας για ξένη δικαιοδοσία. Θεώρησε ότι χαρακτήριζε αυτό τον τρόπο η υποθετική τοποθέτηση που υποβάθμιζε τη σημασία της ρήτηρας σε μια προσπάθεια του εφεσείοντος να παραπλανήσει το δικαστήριο. Αυτή η θεώρηση λάμβανε υπόψη την εξής αναφορά του εφεσείοντος στο θέμα:

“Ακόμα και αν οι εναγόμενοι 1 επρόκειτο να στηριχθούν σε ορισμένες πρόνοιες σε έγγραφα που υπογράψαμε εγώ και η εναγόμενη 3, που σχετίζονται με τον πιο πάνω κοινό λογαριασμό, που προνοούσαν ότι οι δόσοληψίες μας διέπονται από τον Ελβετικό νόμο και ότι οι διαφορές που θα προκύπταν από ή θα σχετίζονταν με τα έγγραφα εκείνα θα πρέπει να υποβάλλονται για απόφαση στα Ελβετικά Δικαστήρια, εγώ και πάλι θα υποβάλω ότι τα Κυπριακά Δικαστήρια έχουν δικαιοδοσία να δικάσουν την αγωγή που έχω πρόθεση να καταχωρήσω για τους πιο

κάτω λόγους:

5 δ) Τα έγγραφα που περιέχουν τους υποτιθέμενους όρους για τη δικαιοδοσία προνοούν επίσης ότι.....”

10 Ας σημειωθεί εδώ ότι τα εν λόγω έγγραφα ο εφεσείων δεν τα έθεσε ενώπιον του δικαστηρίου στην τότε διαδικασία.

15 Εν τέλει το δικαστήριο κατέληξε, στην αίτηση διά κλήσεως, ότι δεν υπήρξε από τον εφεσείοντα πλήρης και ειλικρινής αποκάλυψη στοιχείων όταν αποτάθηκε για άδεια σφράγισης και επίδοσης του κλητηρίου εντάλματος εκτός δικαιοδοσίας. Σύμφωνα με καθιερωμένες αρχές, αυτό καθιστούσε τη διαδικασία μεμπτή και δικαιολογούσε τον παραμερισμό ή ακύρωση του αποτελέσματος. Το δικαστήριο αναφέρθηκε εκτενώς στη νομολογία. Οι αρχές αυτές συζητήθηκαν και εντελώς πρόσφατα και αποσαφηνίστηκαν από την Ολομέλεια στην *Demstar Ltd v. Zim Israel Navigation Co. Ltd και Άλλου* (1996) 1 Α.Α.Δ. 597, με την οποία συμφωνούμε. 20
Επισημαίνουμε ότι και για περιπτώσεις αυτής της φύσης ισχύει το ίδιο όπως και για περιπτώσεις έκδοσης ασφαλιστικών διαταγμάτων: η πρόθεση εξαπάτησης δεν αποτελεί προϋπόθεση για τον παραμερισμό ή ακύρωση διατάγματος εκδοθέντος σε μονομερή αίτηση. 25
Ωστόσο, κατά το πρωτόδικο εύρημα, στην προκείμενη περίπτωση υπήρχε από μέρους του εφεσείοντος πρόθεση να παραπλανήσει το δικαστήριο.

30 Κατά την κρίση μας, η εν λόγω κατάληξη του πρωτόδικου δικαστηρίου όχι μόνο δεν μπορεί να θεωρηθεί εσφαλμένη αλλά και αναδεικνύεται από τα στοιχεία που παραθέσαμε, ακόμα και χωρίς εξειδικεύσεις ή συλλογισμούς, ως η μόνη προσφερόμενη. Ορθά λοιπόν ήταν που αποφασίστηκε, σε σχέση με το ζήτημα μη αποκάλυψης, η επιτυχία της αίτησης σε ό,τι αφορά τον παραμερισμό. 35
Που εν τέλει επιτεύχθηκε με την έκδοση του διατάγματος για παραμερισμό της επίδοσης.

40 Η εξέταση του περαιτέρω ζητήματος αναφορικά με την έγερση της αγωγής στην Κύπρο, σε συσχετισμό με την ρήτρα ξένης δικαιοδοσίας, καθίσταται όχι μόνο αχρείαση ενόψει του ανωτέρω αποτελέσματος αλλά και άτοπη εφόσον προϋποθέτει κατάσταση που με τον παραμερισμό της επίδοσης δεν υπάρχει πια.

Η έφεση αποτυγχάνει και απορρίπτεται με έξοδα εναντίον

του εφεσείοντος.

Η έφεση απορρίπτεται με έξοδα.